Region Stockholm

Diarienummer
RS 2024-0808

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Bilaga 5 (F5) Inköp och upphandling

ÅR 2025

Innehållsförteckning

1 Antal 3
1.1 Antal slutförda annonserade upphandlingar över direktupphandlingsgränsen 3
1.2 Antal avgjorda överprövade upphandlingar inklusive vunna respektive förlorade mål 3

2 Styrande dokument 4

3 Policy och riktlinjer för inköp 5
3.1 Ekonomi i balans 5
3.2 Dialog 5
3.3 Förarbete 5
3.4 Kravställning och upphandling 5
3.5 Avtalsförvaltning 5
3.6 Robust försörjning 6
3.7 Hållbarhet 6
3.8 Sund konkurrens 6
3.9 Strategisk planering 6
3.10 Kategoristyrning 7
3.11 Samordnade upphandlingar 7

4 Övrigt 8
4.1 Ny metod, nytt affärsupplägg eller förbättringar i inköpsprocessen 8
4.2 Övrigt att lyfta fram 8

1 Antal

1.1 Antal slutförda annonserade upphandlingar över direktupphandlingsgränsen

Annonserade upphandlingar över direktupphandlingsgränsen 2025		
Upphandling	Antal upphandlingar	Upphandlingsvärde (Mkr)
Lokal upphandling	5	11 720
Lokalt samordnad upphandling	0	
Centralt samordnad upphandling	0	
Lokal upphandling LOV, revidering	8	Inget värde anges
Lokal upphandling LOV, ny	0	

1.2 Antal avgjorda överprövade upphandlingar inklusive vunna respektive förlorade mål

Antal avgjorda överprövade upphandlingar 2025	Antal vunna 2025	Antal förlorade 2025
2	2	0

2 Styrande dokument

Mot bakgrund av beslutet om en ny styrning av den egenägda vården, som från och med 2026 bland annat innebär att uppdrag till den regionägda vården ges via budgetuppdrag i stället för genom överenskommelser och avtal (med undantag för vårdval), har hälso- och sjukvårdsförvaltningen omarbetat den tidigare avtalsprocessen. Denna har ersatts av en vårdutbudsprocess, kompletterad med en tillhörande vårdutbudshandbok som stöd för förvaltningens medarbetare. I omarbetningen till en ny process och handbok implementerades Policy och riktlinjer för inköp i de delar som rör upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och revidering enlig lagen om valfrihetssystem (LOV).

Under 2025 har hälso- och sjukvårdsförvaltningen uppdaterat förvaltningens rutin för direktupphandlingar utifrån Policy och riktlinjer för inköp. Information om rutinen samt hur den ska tillämpas har getts i olika forum.

3 Policy och riktlinjer för inköp

3.1 Ekonomi i balans

Utifrån den nya styrningen av den regionägda vården har hälso- och sjukvårdsförvaltningen initierat ett arbete med vårdutbudsplanering. Vårdutbudsplaneringen syftar till att, utifrån ekonomiska förutsättningar, analysera och identifiera kommande behov av uppdrag samt upphandling enligt LOU och revidering enligt LOV inom hälso- och sjukvården.

Vid initiering av en ny upphandling eller vid revidering fastställs de ekonomiska ramarna, och eventuella nya behov budgeteras.

3.2 Dialog

Utifrån hälso- och sjukvårdsförvaltningens vårdutbudsprocess finns processteg gällande dialog i samband med upphandling enligt LOU och revidering enligt LOV. I, den till processen tillhörande, vårdutbudshandboken beskrivs hur dialog kan genomföras både i samband med upphandling/revidering och hur den löpande dialogen med leverantörer kan utformas.

Den löpande dialogen med leverantörer, både till sin omfattning och form, varierar mellan olika vårdområden utifrån behov. Inom vissa områden arrangeras årliga stormöten, medan dialogen inom andra sker genom enskilda dialog- och uppföljningsmöten med leverantörerna.

3.3 Förarbete

Upphandlingar enligt LOU och revideringar enlig LOV genomförs som en del av hälso- och sjukvårdsförvaltningens vårdutbudsprocess. Enligt vårdutbudsprocessen ska större vårdutbudsförändringar utredas och analyseras som en del av förvaltningens vårdutbudsplanering. I vårdutbudshandboken finns beskrivet vilka moment som ska och kan ingå i en sådan utredning och analys.

En utvecklad metodik för förstudie inför en specifik upphandling eller revidering saknas däremot, men kommer utvecklas under 2026.

3.4 Kravställning och upphandling

Flexibilitet i upphandlade avtal möjliggörs genom beskrivning i avtalen hur ändringar ska initieras, under vilka förutsättningar och hur påverkan på ersättning ska hanteras.

3.5 Avtalsförvaltning

Alla avtalsområdesprojekt, det vill säga upphandlingar enligt LOU och revideringar enligt LOV, får hjälp av förvaltningens analysstöd i att utforma avtalsområdets uppföljningsplan. Uppföljningsplanens omfattning och vilken typ av uppföljning som ska genomföras, indikatorer och frekvens baseras på förvaltningens prioriteringsmodell för uppföljning av vårdtjänster.

3.6 Robust försörjning

Vid alla upphandlingar enligt LOU och revidering enligt LOV ska överväganden göras vad gäller avtalsvillkor om åtaganden vid särskild händelse, extraordinär händelse och höjd beredskap. Generella avtalsvillkor finns i samtliga avtal med leverantörer, och dessa anpassas vid behov utifrån vården och vårdområdets karaktär samt behoven i regionen. I samband med upphandlingarna av radiologiska tjänster och klinisk laboratoriemedicin har behovet av en robust försörjning inom dessa områden analyserats på regional nivå, vilket har påverkat upphandlingarnas utformning.

3.7 Hållbarhet

Det har inte ställts särskilda krav på arbetsrättsliga villkor inom nämndens upphandlingar och revideringar. Däremot ställs generella villkor om att leverantören ska följa vid var tid gällande svensk arbetsrättslig och arbetsmiljörättslig lagstiftning, iaktta god sed på arbetsmarknaden samt följa Arbetsmiljöverkets föreskrifter gäller i samtliga avtal, vilket även omfattar eventuella underleverantörer.

Vården bedöms överlag inte vara en riskbransch avseende arbetsrättsliga villkor, varför bedömning har gjorts att särskilda villkor inte är nödvändiga. Detta ställningstagande kan dock omvärderas utifrån förändrat omvärldsläge eller kunskap.

Bland underleverantörer kan det förekomma så kallade riskbranscher. Samtliga upphandlingar och revideringar ska därför inkludera Uppförandekod för leverantörer som bilaga till avtalet, samt avtalskrav på att denna efterlevs.

3.8 Sund konkurrens

Som stöd för bedömning av ansökningar inom vårdval och vid oklarheter som framkommit i uppföljning av leverantörer finns hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömningsgrupp. Stödet syftar till att säkerställa att avtal inte tecknas med oseriösa aktörer och att oegentligheter och fusk stävjas. Bedömningsgruppen bemannas av resurser från olika delar av förvaltningen, däribland funktionen mot oegentligheter och välfärdsbrott.

Avtalsmallarna för vårdtjänster anpassas kontinuerligt för att stärka möjligheterna att utesluta eller i förtid säga upp misskötsamma aktörer.

Under 2025 har en rutin införts som innebär att samtliga personer som är involverade i ett upphandlingsprojekt ska underteckna en sekretess- och jävsblankett, som en påminnelse om gällande regler inom dessa områden. Vid behov görs en jävsbedömning för att säkerställa att jäv inte förekommer i ett upphandlingsprojekt.

3.9 Strategisk planering

Upphandlingsprocessen enligt LOU och revideringsprocessen enligt LOV ingår som en integrerad del i förvaltningens vårdutbudsprocess. Med anledning av den nya styrningen av regionägd vård har förvaltningen under 2025 omformat den tidigare avtalsprocessen till en vårdutbudsprocess med tydligare koppling till budgetprocessen och verksamhetsplaneringen.

3.10 Kategoristyrning

Nämnden ansvarar för den fastställda kategorin läkemedel. Nämnden har inte genomfört några upphandlingar inom övriga fastställda kategorier under 2025.

Nämnden har säkerställt att den fastställda kategoristrategin för läkemedel följs genom att strategin integrerats i den ordinarie styrningen av inköps- och upphandlingsarbetet. Strategin används som vägledande dokument vid planering, genomförande och uppföljning av upphandlingar och avrop inom kategorin.

Vid initiering av upphandlingar inom läkemedelsområdet görs en genomgång av strategins övergripande inriktning, inklusive mål för kostnadseffektivitet, leveranssäkerhet och marknadsanalys. Eftersom kategoriledning och upphandlingsfunktion är samordnade sker detta i nära dialog, vilket säkerställer en enhetlig och konsekvent tillämpning av strategin.

Strategins riktlinjer beaktas därmed löpande i de upphandlingar som genomförs inom kategorin, vilket säkerställer att fastställda inriktningar omsätts i praktiken.

3.11 Samordnade upphandlingar

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har, efter önskemål från serviceförvaltningen, meddelat önskemål om kommande samordnade upphandlingar.

4 Övrigt

4.1 Ny metod, nytt affärsupplägg eller förbättringar i inköpsprocessen

Som ovan redovisat har hälso- och sjukvårdsförvaltningen som följd av den nya styrningen av regionägd vård omformat avtalsprocessen till en vårdutbudsprocess och den tidigare avtalshandboken har utvecklats till en vårdutbudshandbok.

Den nya processen och handboken kopplar tydligare samman identifiering av vårdbehov och ekonomiska förutsättningar med planering av upphandling enligt LOU och revidering enligt LOV av vård- och vårdrelaterade tjänster. En tydlig koppling finns därmed till förvaltningens och regionens budgetprocess, där de två processerna har ömsesidiga beroenden och går in och ur varandra.

Upphandlings- och revideringsprocessen, som ingår i vårdutbudsprocessen, har därmed fått en tydligare koppling till budgetprocessen och att avtalsområdesprojekt genomförs utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

Under 2024 beslutades att stärka förvaltningens inköpsförmåga av vård genom att inrätta ett eget upphandlingsteam i stället för att köpa tjänsten från serviceförvaltningen. Inköpsarbetet gällande vård- och vårdrelaterade tjänster har till följd därav blivit mer sammanhängande, och möjlighet till kunskapsdelning ökat.

4.2 Övrigt att lyfta fram